

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpat și de avocații acestuia, Panov Diana și Croitor Alexei, prin care se solicită casarea deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018 și 05 iunie 2019, în cauza penală în privința lui:

***Golovniov Igor Xxxxx**, născut la
xx.xx.xxxx, viza de domiciliu Xxxxx, locuitor
în Xxxxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.10.2017 - 26.03.2018;

Instanța de apel: 24.04.2018 - 22.05.2018

15.04.2019 - 05.06.2019;

Instanța de recurs: 06.09.2019 - 23.10.2019;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 26 martie 2018, *cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală*, Golovniov Igor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 2 (doi) ani 10 (zece) luni, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, la pedeapsa stabilită prin prezența sentinței, s-a inclus durata pedepsei executate, stabilită prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 03.08.2017, prin care a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, la pedeapsă cu închisoare pe termen de 6 (șase) luni.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință, i s-a adăugat partea neexecutată a pedepsei de 3 (trei) ani închisoare, stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 06.10.2017, prin care a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) și art. 27, 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, la pedeapsă cu închisoare pe termen de 3 (trei) ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de 2 (doi) ani.

Conform art. 85 alin. (3) Cod penal, definitiv i-a fost stabilită lui Golovnirov Igor pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Cererea ÎCAP „Coopalimentara” cu privire la încasarea din contul lui Golovnirov Igor a cheltuielilor în sumă de 3 450 lei, pentru păstrarea corpului delict și anume, motocicletă de model „Zontes ZT150-8A” cu numerele de înmatriculare XXX xxx, s-a respins, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Golovnirov Igor, în perioada de timp de la 09.08.2017, ora 23.00 până la 10.08.2017 ora 03.45, împreună și de comun acord cu altă persoană, acționând intenționat și având intenția răpirii mijlocului de transport, fără scop de însușire, dându-și seama de acțiunile sale prejudiciabile, au răpit motocicletă de model „Zontes ZT150-8A” cu n/î xxx XXX, parcată în ograda casei situată pe str. Xxxxx, x, mun. Xxxxx, ce aparține cet. Hantea Petru, deplasându-se cu aceasta într-o direcție necunoscută și abandonând-o pe șoseaua Balcani, mun. Chișinău, unde a fost depistată la 15.08.2017, instanța de fond a încadrat acțiunile inculpatului în dispozițiile art. 192¹ alin. (2) lit. a) Cod penal.

3. Nefiind de acord cu sentința, apeluri au declarat:

3.1. *avocatul Gușan Vasile în numele inculpatului*, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei stabilită lui Golovnirov Igor pe un termen de probă de 3 (trei) ani.

Apelantul a considerat că dat fiind faptul că inculpatul a recunoscut vina total, s-a căit de cele comise, nu este rațional și oportun ca acesta să execute real pedeapsa închisorii, în privința lui urmând a fi dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei, cu stabilirea unui termen de probă, or inculpatul poate fi corectat și reeducat fără ai aplica pedeapsa reală cu închisoare.

3.2. *procurorul*, care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în privința lui Golovnirov Igor cu cumularea pedepselor stabilite în baza sentința Judecătoriai Strășeni, sediul Călărași din 03.08.2017 și în baza sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana din 06.10.2017.

În susținerea apelului procurorul a indicat că instanța de fond corect a apreciat probele prezentate de partea acuzării, corect a încadrat faptele comise de către inculpat, însă la stabilirea pedepsei definitive nu a ținut cont faptul că Golovnirov Igor a mai fost condamnat prin sentințele Judecătoriai Strășeni, sediul Călărași din 03.08.2017 și Judecătoriai Chișinău, sediul Ciocana din 06.10.2017, astfel, incorect au fost aplicate prevederile art. 84 alin. (4) și art. 85 Cod penal, care se referă la concursul de infracțiuni și cumulul de sentințe.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, apelul avocatului Gușan Vasile declarat în numele inculpatului, a fost respins ca nefondat

S-a admis apelul procurorului, s-a casat sentința în partea numirii pedepsei conform art. 84 alin. (4) și 85 Cod penal și s-a pronunțat în această parte o hotărâre nouă potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia:

lui Golovniov Igor, conform prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumularea parțială a pedepsei numite prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 26.03.2018 cu pedepsele numite prin sentințele Judecătorei Strășeni, sediul Călărași din 03.08.2017 și Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 06.10.2017, s-a numit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 4 (patru) ani, cu executarea în penitenciare de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În susținerea soluției sale, instanța de apel a menționat că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată lui. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, Colegiul la numirea felului și măsurii de pedeapsă inculpatului, a ținut cont de circumstanțele reale și personale, cum ar fi: caracterul și gradul de pericol social și prejudiciabil al infracțiunii, că pedeapsa penală cu închisoarea, aplicată anterior nu și-a atins scopul prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal, astfel fiind prezentă circumstanța agravantă *comiterea infracțiunii de către o persoană care a mai săvârșit infracțiuni*, astfel s-a considerat că îndreptarea și corectarea lui Golovniov Igor nu este posibilă fără izolarea de societate, motiv din care apelul avocatului declarat în numele inculpatului, a fost respins ca nefondat.

În altă ordine de idei, instanța de apel a considerat ca fiind incorectă aplicarea de către instanța de fond a prevederilor art. 85 Cod penal, privitor la cumularea pedepsei numite prin sentința atacată și sentința Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 06.10.2017, deoarece în cazul dat pedeapsa definitivă urma să fie stabilită prin prisma art. 84 alin. (4) Cod penal.

Așadar, Colegiul a considerat că Golovniov Igor trebuie să execute pedeapsa reală a închisorii în penitenciar, or ultimul a comis mai multe infracțiuni contra patrimoniului, pentru care fapt a fost condamnat, ceea ce denotă că dânsul nu s-a îndreptat și corectat și din nou a comis o infracțiune similară, mai puțin gravă.

5. La 25 martie 2019, împotriva sentinței instanței de fond declară apel și inculpatul, care indicând la unele pretinse încălcări de procedură, a contestat vinovăția în comiterea infracțiunii imputate.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2019, apelul declarat de către inculpat a fost respins ca depus peste termen.

6.1. Cercetând materialele cauzei, instanța de apel a constatat că sentința instanței de fond a fost pronunțată la 26 martie 2018. Prin procesul verbal al ședinței de judecată, se probează faptul că inculpatul s-a prezentat la ședința de judecată din 26 februarie 2018 și a cunoscut că pronunțarea integrală a sentinței va avea loc la 26 martie 2018.

Totodată, Colegiul a menționat că sentința respectivă a fost contestată anterior de către avocatul inculpatului și procuror. Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, inculpatul a fost prezent în ședința instanței de apel când au fost examinate apelurile respective, prin ce se confirmă faptul că inculpatul cunoștea cu certitudine conținutul sentinței emise în privința sa. Termenul executării pedepsei pentru inculpat este calculat din data de 22 mai 2018, în asemenea circumstanțe a expirat și termenul în care apelul poate fi repus în termen.

7. La 19 iulie 2018, în numele inculpatului a declarat recurs ordinar avocatul Panov Diana, care fără a invoca un temei pentru recurs din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, cu trimiterea cauzei la rejudecare, indicând că aceasta este una mult prea aspră și neîntemeiată.

7.1. Împotriva deciziei instanței de apel din 05 iunie 2019, declară recursuri ordinare:

inculpatul, care fără a invoca un temei pentru recurs din cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită pronunțarea unei hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate.

avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel, indicând că decizia este nemotivată, nu cuprinde motivele de respingere a argumentelor inculpatului privind încălcările de procedură admise la examinarea cauzei penale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora deoarece ale inculpatului și avocatului Croitor Alexei sunt vădit neîntemeiate, iar recursul avocatului Panov Diana este declarat peste termen.

Cu referire la recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel din 22 mai 2018, de către avocatul Panov Diana în numele inculpatului, Colegiul menționează că în conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea procurorului, inculpatului și avocatului acestuia, Panov Diana, în lipsa părții vătămate, dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 22 mai 2018, iar decizia motivată, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d. 30-33, vol. 2), la 19 iunie 2018 în prezența doar a procurorului. Conform scrisorii anexate la materialele cauzei (f.d. 43, vol. 2), la 19 iunie 2018, copia deciziei integrale a fost expediată avocatului Diana Panov.

Instanța de recurs precizează că atât inculpatul cât și avocatul acestuia, Panov Diana, nu s-au prezentat în ședința de judecată din 19 iunie 2018 când a avut loc pronunțarea deciziei integrale din motive necunoscute, cu toate că despre aceasta au fost înștiințați în cadrul ședinței de judecată din 22 mai 2018, de unde rezultă că ultimii intenționat s-au eschivat de a fi prezenți la pronunțarea deciziei motivate.

Prin urmare, aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală, nu a fost respectat, deoarece recursul ordinar a fost declarat de avocat abia la 19 iulie 2018, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul a fost depus peste termen, or termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel din 22 mai 2018 a expirat la 22 iunie 2018, iar avocatul a avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de avocatul Panov Diana în numele inculpatului Golovnirov Igor, este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Cu referire la recursurile declarate împotriva deciziei instanței de apel din 05 iunie 2019, de către inculpat și avocatul acestuia, Croitor Alexei, Colegiul menționează că conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Colegiul menționează că conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile pentru recurs menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Lecturând textul recursului inculpatului, Colegiul constată că motivele acestuia au fost invocate și în apelul declarat, care însă a fost respins din motiv că s-a depus peste termen.

Conform prevederilor art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, respinge apelul în cazul în care acesta a fost depus peste termen.

Conform art. 402 Cod de procedură penală termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale sau de la data înmânării copiei de pe sentința redactată, dacă legea nu dispune altfel.

După cum s-a menționat, instanța de apel a respins apelul inculpatului din motiv că s-a depus peste termen.

Colegiul menționează că, un apel declarat peste termen nu poate fi considerat un apel nedeclarat, astfel încât părții care nu a utilizat apelul în termenul prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, nu i se poate îngădi dreptul de a declara recurs împotriva deciziei instanței de apel cu privire la soluția de respingere a apelului ca fiind declarat peste termen. În cazul dat instanța de recurs este obligată să verifice dacă instanța de apel a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Colegiul penal consideră că concluzia adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, deoarece apelul s-a depus peste termen, or instanța corect a concluzionat că, sentința instanței de fond a fost pronunțată la 26 martie 2018. Procesul verbal al ședinței de judecată, probează faptul că inculpatul s-a prezentat la ședința de judecată din 26 februarie 2018 și a cunoscut că pronunțarea integrală a sentinței va avea loc la 26 martie 2018.

Totodată, Colegiul a menționat că sentința respectivă a fost contestată anterior de către avocatul inculpatului și procuror. Potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, inculpatul a fost prezent în ședința instanței de apel când au fost examinate apelurile respective, prin ce se confirmă faptul că inculpatul cunoștea cu certitudine conținutul sentinței emise în privința sa. Termenul executării pedepsei pentru inculpat este calculat din data de 22 mai 2018, în asemenea circumstanțe a expirat și termenul în care apelul putea fi repus în termen.

Potrivit art. 403 Cod de procedură penală, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Conform art. 404 Cod de procedură penală, apelul peste termen poate fi declarat de către participantul la proces care a lipsit atât la judecarea cât și la

pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Colegiul penal menționează că, repunerea în termen este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe cu motivația respectivă în textul deciziei, or, în cazul dat concluzia adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, deoarece apelul s-a depus peste termen, iar inculpatul nici nu a solicitat repunerea acestuia în termenul legal prevăzut de lege.

Tot aici, Colegiul penal menționează că soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal, or, în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, deoarece instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația în vigoare.

Reieșind din cele menționate, Colegiul concluzionează că inculpatul nu a folosit calea de atac apelul pentru a contesta hotărârea primei instanțe, iar instanța de apel nu s-a expus asupra circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și asupra legalității sentinței, prin urmare nu există temei nici pentru instanța de recurs de a se expune asupra motivelor indicate de către inculpat și avocatul Croitor Alexei în recursurile lor și se impune soluția respingerii pe acest temei a recursurilor declarate, cu menținerea deciziei instanței de apel drept legală și întemeiată.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018 și 05 iunie 2019, în cauza penală în privința lui Golovnirov Igor, deoarece recursurile inculpatului și a avocatului Croitor Alexei sunt vădit neîntemeiate, iar recursul avocatului Panov Diana este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 15 noiembrie 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun